

Atta

Hoe onze voorouders leefden, weten we dankzij grotschilderingen. De prehistorische mens verzamelde bessen en paddenstoelen en ze jaagden in groepen op dieren. Net zoals Atta. Maar Atta heeft genoeg van het zoeken naar bessen. Ze wil mee op jacht.

De opdracht sluit aan bij het lekker-eigenwijs-thema van de Kinderboekenweek 2024.

Opdracht: Maak een drukwerk van een prehistorische jacht.

Doelen

- ◆ Met deze opdracht kun je aansluiten bij **kerndoel 51**: de leerlingen leren gebruik te maken van eenvoudige historische bronnen, **kerndoel 52**: de leerlingen leren over kenmerkende aspecten van het tijdvak jagers en boeren en **kerndoel 12**: leerlingen krijgen plezier in het lezen van voor hen bestemde verhalen.
- ◆ De leerling kan van een beweging het moment uitkiezen dat treffend is voor die beweging en kan dat moment weergeven door de lichaamsvormen in de juiste stand te zetten.
- ◆ De leerling kan vormen uit een vel papier knippen zodat een sjabloon ontstaat en met verf tamponneren voor een afdruk.
- ◆ De leerling kan het materiaal op verschillende manieren hanteren en kan nieuwe werkwijzen bedenken die passend zijn bij de verbeelding van het onderwerp.

Materiaal

Je hebt nodig voor sjabloondruk verf:

- stevig tekenpapier
- potlood
- schaar
- evt. afbreekmesje
- tamponneerkwast
- acrylverf, diverse kleuren
- stukje karton of palet
- kranten als onderlegger

Je hebt nodig voor onderzoek:

- het materiaal van de werkwijze
- evt. oefenvellen

Bijzonderheden:

- Zorg ervoor dat je in ieder geval al een deel van het boek Atta hebt voorgelezen in de klas.
- Deze opdracht is heel geschikt als samenwerkopdracht.
- Print de sjablonen uit de bijlage. De leerlingen maken daarmee een studie van een mensfiguur in de juiste houding.
- Combineer je de opdracht met sjabloondruk dan hanteer je de volgende stappen:

Stap 1: Mensfiguur ontwerpen. Sommige leerlingen maken ook een dier.

Stap 2: Mensfiguur en dier omtrekken op stevig papier en uitknippen. Maak de randen van het sjabloon niet te smal.

Stap 3: Druk de sjablonen meerdere keren af.

En verder

Atta - Jolien Janzing

De les in fases

Oriënteren

1. Toon het beeldmateriaal van de bouwsteen betekenis en bespreek het kort.
 - Wat zie je? Wat stelt het voor? Wanneer is deze afbeelding gemaakt? [Dieren: bizons, paarden, herten, runderen. Gemaakt in de prehistorie].
 - Wat vertelt ons deze grottekening over hoe mensen toen leefden? [Mensen leefden toen van het jagen op dieren en het verzamelen van bessen en paddenstoelen. Om dieren te vangen, moesten ze goed samenwerken].
 - Op welke manier zijn mensen, dieren en voorwerpen afgebeeld? [Met eenvoudige vormen, in één kleur, geen details, sommige vormen zijn egaal van kleur, andere vormen hebben alleen een omtrek].
 - Welke voorwerpen gebruikten jagers tijdens de jacht? [Stokken, speren, pijlen, stenen]. Wat kun je zeggen over de houding? [Bespreek de stand van het lijf en de ledematen]
 - Kijk eens naar de houding van deze mensen. Waarin verschillen ze? [Bespreek de stand van lijf en ledematen]. Welke figuur is het meest in actie?
2. Bespreek de opdracht.
3. Bespreek het vormdoel.
4. Vraag leerlingen of ze weten wat het is. Leg het zelf uit of toon het filmpje. Is dit vormdoel al eerder aan bod gekomen? Herhaal dan kort de informatie.

Onderzoeken

1. Geef leerlingen de tijd om te onderzoeken wat ze willen maken.
2. Ze doen dat door lichaamsvormen te knippen en daarmee te schuiven. Ze kunnen daarvoor eventueel het sjabloon gebruiken.
3. Gebruik eventueel de bouwsteen onderzoek. Toon het filmpje, leg zelf uit of herhaal kort de informatie.
4. Begeleid de leerlingen individueel door het stellen van reflectievragen. Suggesties:
 - Wat wil je jouw figuur laten doen? Hoe kun je dat laten zien?
 - Kijk samen naar een klasgenoot die de houding voordoet. Welke verschillen zie je?
 - Wat wil je jouw mensfiguur laten doen? Met welke houding kun je dat goed weergeven?
5. Houd eventueel aan het eind van het onderzoek een tussentijdse beschouwing; in groepjes of klassikaal. Je kunt hiervoor de nabeschouwsingsvragen onderzoek gebruiken.

Uitvoeren

1. Na het schuiven worden de stukjes papier vastgeplakt. De mensfiguur kan nu worden omgetrokken voor het definitieve werkstuk. Dieren en achtergrond kunnen nu ook gemaakt worden.
2. Leg de werkwijze sjabloondruk verf uit. Doe de techniek zelf voor, toon het filmpje of herhaal kort de inhoud.
 - Ik zie dat je afdruk heel licht/donker is. Hoe kun je hem donkerder/lichter maken?
 - Jouw afdrukken zijn heel strak. Hoe heb je dat voor elkaar gekregen?

Evalueren

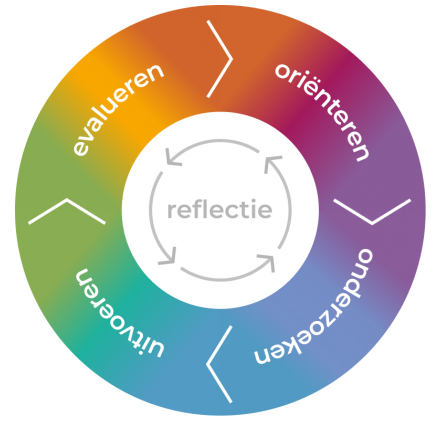
Klik op 'Nabespreken: wat hebben we geleerd?'

Bespreek de vragen op het digibord klassikaal of laat leerlingen de vragen in groepjes of individueel beantwoorden. Mogelijke vragen:

- ◆ In welk werkstuk is de jacht in volle gang? Waaraan zie je dat?
Op welke manieren wordt er allemaal gejaagd? Vertel eens.
- ◆ Welke werkstukken horen bij elkaar, als je naar de houding kijkt? Waarom?
Bij welk werkstuk moet je heel goed kijken om te zien wat de persoon doet? Hoe komt dat?
Wat was het lastigste aan het weergeven van de houding? Waarom? Wie heeft daar tips voor?
- ◆ In welk werk zijn de afdrukken heel strak? Hoe komt dat?
In welk werk zijn meerdere afdrukken over elkaar geplaatst? Wat is daarvan het effect?
Wijs eens een werkstuk aan waarin heel veel verschillende sjablonen zijn gebruikt. Wat vind je daarvan?
- ◆ Stel deze vragen voordat de leerlingen met de uitvoering beginnen.
Hoeveel ideeën heb je (met je groepje) bedacht?
Voor welk idee weet je al een toepassing? Leg eens uit.

Spelen met lesfasen en lesdoelen

- De lesbeschrijving is een richtlijn, geen keurslijf. Voel je vrij de volgorde van de bouwstenen naar eigen inzicht aan te passen.
- Is het doel van een bouwsteen al bekend, dan is een korte mondelinge herhaling voldoende.
- Vind je 2 nieuwe leerdoelen te veel voor je leerlingen? Kies dan het doel uit dat ze het hardst nodig hebben voor de opdracht. Of splits de les op. Les 1: aanleren werkwijze, les 2: betekenis en vormdoel.

Aanpassen werkwijze

Liever een andere werkwijze bij deze les? Je kunt de betekenisbouwsteen combineren met onderstaande werkwijzes. Wissel je een bouwsteen, kijk dan altijd kritisch naar de voorgestelde volgorde in de lesbeschrijving en pas naar eigen inzicht aan.

- Sjabloondruk: figuur
- Knippen/plakken papier
- Scheuren/plakken papier
- Schilderen met (water)verf
- Tekenen met oliepastel, viltstift, (kleur)potlood, pen en inkt
- Kartondruk

